

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ČETVRTI ODJEL

PREDMET KAROVIĆ I DRUGI protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacije br. 43201/22 i 3 druge – vidi priloženi spisak)

PRESUDA

Član 6. stav 1. (parnični) • Pristup sudu • Član 1. P1 • Mirno uživanje imovine
• Neizvršenje odluka domaćih sudova protiv Kantona Sarajevo • Kanton
usvojio prihvatljiv plan izvršenja koji utvrđuje vremenski rok za izvršenje
svih domaćih odluka protiv Kantona

Pripremio Ured registrara. Ne obavezuje Sud.

STRASBOURG

24. juni 2025.

*Ova presuda će postati konačna u skladu sa odredbom člana 44. stav 2.
Konvencije. U presudi su moguće redakcijske izmjene.*

U predmetu Karović i drugi protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u Vijeću u sljedećem sastavu:

Lado Chanturia, *predsjednik*,

Faris Vehabović,

Tim Eicke,

Lorraine Schembri Orland,

Ana Maria Guerra Martins,

Anne Louise Bormann,

Sebastian Rădulețu, *suci*,

i Simeon Petrovski, *zamjenik registrara Odjela*,

Uzimajući u obzir:

aplikacije (br. 43201/22, 555/23, 5241/23 i 23976/23) podnesene Sudu protiv Bosne i Hercegovine u skladu sa članom 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“) od strane četvero državljana Bosne i Hercegovine, g. Zlatana Karovića, g. Tarika Kršlaka, gđe Vanje Bradarić i g. Osmana Šabanovića („aplikanti“), na datume naznačene u priloženoj tabeli;

odluku o obavještanju Vlade Bosne i Hercegovine („Vlada“) o pritužbama koje se odnose na neizvršenje domaćih odluka prema članu 6. Konvencije i članu 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju i o proglašenju ostatka aplikacija nedopuštenim;

izjašnjenja strana;

Nakon vijećanja iza zatvorenih vrata 13. maja i 3. juna 2025.,

donosi sljedeću presudu, usvojenu na posljednje pomenuti datum:

UVOD

1. Aplikacije se odnose na neizvršenje domaćih odluka u korist aplikanata protiv Kantona Sarajevo (jednog od deset kantona Federacije Bosne i Hercegovine). Aplikanti su se pozvali na član 6. stav 1. Konvencije i član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

ČINJENICE

2. Podaci o aplikantima navedeni su u priloženoj tabeli.
3. Vladu je zastupala vršiteljica dužnosti zastupnice, gđa M. Mijić.
4. Činjenice slučaja mogu se sažeti kako slijedi.
5. Presudama Općinskog suda u Sarajevu od 5. i 19. februara 2015., 24. februara 2017. i 23. aprila 2018., naloženo je Kantonu Sarajevo da isplati aplikantima različite iznose na ime neisplaćenih naknada iz radnog odnosa zajedno sa zateznim kamatama po zakonskoj stopi i sudskim troškovima.

Rješenja o izvršenju izdao je isti sud 19. februara 2021., 5. maja 2016., 5. jula 2017. i 13. juna 2018. godine.

6. Dana 12. januara 2022. Ustavni sud je u slučaju jednog od aplikanata, g. Šabanovića, utvrdio povredu člana 6. stav 1. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1, naložio Kantonu Sarajevo da poduzme potrebne korake kako bi osigurao izvršenje odluke u njegovu korist te da mu isplati 300 konvertibilnih maraka (BAM)¹ na ime naknade nematerijalne štete.

7. Dana 13. januara 2022. Kanton Sarajevo je usvojio plan izvršenja u odnosu na sve domaće odluke protiv Kantona (objavljen u Službenim novinama Kantona Sarajevo br. 4/22). Planom je predviđeno da će onima koji se odreknu potraživanja zatezних kamata i sudskih troškova biti odmah isplaćena glavna potraživanja. Za one koji se nisu složili s takvim aranžmanom, poput aplikanata u ovom predmetu, predviđeno je da će se odluke u njihovu korist izvršavati hronološkim redom u roku od pet godina (tj. do kraja 2026.) te da će do 0,8% ukupnog budžeta biti namijenjeno u te svrhe. Također je navedeno da Kanton Sarajevo zadržava pravo da se ne pridržava plana u slučaju da mu se u budućnosti dodijele manja sredstva.

8. Dana 6. aprila 2022. Ustavni sud je odbacio predmet još jednog od aplikanata, g. Karovića, uz obrazloženje da je plan izvršenja Kantona Sarajevo prihvatljiv.

9. Prema dostupnim informacijama, odluke koje se odnose na aplikante još uvijek nisu izvršene. Na dan 31. decembra 2024., aplikanti su zauzimali sljedeća mjesta u hronološkom redoslijedu odluka protiv Kantona Sarajevo koje treba da se izvrše: 1.017 (g. Šabanović); 2.299 (gđa Bradarić); 3.092 (g. Karović); i 5.797 (g. Kršlak).

PRAVO

I. SPAJANJE APLIKACIJA

10. Uzimajući u obzir sličnost predmeta aplikacija, Sud smatra primjerenim da ih ispita zajedno u jednoj presudi.

II. NAVODNA POVREDA ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA BR.1 UZ KONVENCIJU

11. Aplikanti su se žalili na neizvršenje domaćih odluka donesenih u njihovu korist. Pozvali su se na član 6. stav 1. Konvencije i član 1. Protokola br. 1.

Član 6. stav 1., u relevantnom dijelu, glasi:

¹ Konvertibilna marka koristi isti fiksni kurs u odnosu na euro kao nekadašnja njemačka marka (1 konvertibilna marka = 0,51129 eura).

“Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ..., svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.”

Član 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju glasi:

“Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.”

A. Dopuštenost

1. Podnesci strana

12. Vlada je tvrdila da su aplikacije g. Kršlaka i gđe Bradarić nedopuštene zbog neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova, jer nisu iskoristili ustavnu apelaciju.

13. G. Kršlak i gđa Bradarić su tvrdili da ustavna apelacija nije bila djelotvoran pravni lijek za njihove pritužbe.

2. Ocjena Suda

14. Opći principi u vezi sa iscrpljivanjem domaćih pravnih lijekova ponovno su istaknuti u predmetu *Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) protiv Švicarske* [Vv], br. 21881/20, tačke 138.–146., 27. novembar 2023.

15. Osvrćući se na predmetni slučaj, Sud primjećuje da je Ustavni sud u predmetu jednog od aplikanata, g. Šabanovića, utvrdio povredu člana 6. stav 1. i člana 1. Protokola br. 1 te naložio Kantonu Sarajevo da poduzme potrebne mjere da osigura izvršenje domaće odluke u njegovu korist (vidi tačku 6. gore). Međutim, čini se da predmetna odluka, više od tri godine kasnije, još uvijek nije izvršena (vidi tačku 9. gore). Nadalje, nakon što je Kanton Sarajevo usvojio plan izvršenja opisan u tački 7. gore, Ustavni sud je odbacio sve predmete koji su se odnosili na to pitanje uz obrazloženje da je plan izvršenja prihvatljiv (vidi tačku 8. gore kao primjer takve odluke). Stoga nije dokazano da je apelacija Ustavnom sudu u vezi sa ovim konkretnim pitanjem mogla pružiti pravni lijek za pritužbe g. Kršlaka i gđe Bradarić, te da je nudila razumnu šansu za uspjeh. U tim okolnostima, Sud smatra da se prigovor Vlade ne može prihvatiti (vidi *Kunić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 68955/12 i 15 drugih, tačka 21., 14. novembar 2017.).

16. Aplikacije nisu ni očigledno neosnovane niti nedopuštene na bilo kojoj drugoj osnovi iz člana 35. Konvencije. Stoga se moraju proglasiti dopuštenim.

B. Meritum

1. Podnesci strana

1. Aplikanti su se žalili na neizvršenje odluka navedenih u tački 5. gore. Tvrđili su da je Kanton Sarajevo dao prednost onima koji su se odrekli potraživanja za zatezne kamate i troškove postupka, ostavljajući ih na taj način u pravnoj neizvjesnosti i praktično stavljajući pritisak na njih da se također odreknu dijela svojih potraživanja.

18. Vlada je tvrdila da vlasti Kantona Sarajevo nikada nisu osporile pravo aplikanata na izvršenje njihovih odluka. U tu svrhu, Kanton Sarajevo je 13. januara 2022. usvojio plan izvršenja svih domaćih odluka protiv Kantona (vidi tačku 7. gore), uključujući i odluke koje se razmatraju u konkretnom slučaju. Prema spisku svih neizvršenih odluka priloženom uz taj plan, na dan 27. januara 2022. glavnica duga (bez kamata i sudskih troškova) iznosila je oko 54.000.000 KM, a bilo je više od 11.000 povjerilaca. S obzirom na obim duga, Vlada je tvrdila da je vremenski rok od pet godina za izvršenje razuman te u stvari mnogo kraći od onih koje je Sud prihvatio u sličnim predmetima koji se odnose na neizvršenje domaćih odluka protiv drugih kantona (vidi *Muhović i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (odl.), br. 40841/13 i 12 drugih, 15. septembar 2020.; *Akeljić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (odl.), br. 8039/19 i 24 drugih, 13. oktobar 2020.; *Šarganović i drugi protiv Bosne i Hercegovine* (odl.), br. 28251/18 i 19 drugih, 9. novembar 2020.; i *Lavić protiv Bosne i Hercegovine* (odl.), br. 6340/20, 9. novembar 2020.).

2. Vlada je dodala da je Kanton Sarajevo, u skladu sa gore pomenutim planom, izvršio 583 domaće odluke u 2022. (u iznosu od 4.000.000 KM) i 652 domaće odluke u 2023. (u iznosu od 3.800.000 KM). Nadalje, u odnosu na one koji su se, za razliku od aplikanata u ovom predmetu, odrekli potraživanja za zatezne kamate i sudske troškove, Kanton Sarajevo je izvršio 4.162 odluke u 2022. (u iznosu od približno 18.500.000 KM) i 1.659 odluka u 2023. (u iznosu nešto manjem od 7.000.000 KM). Kantonalni budžet iznosio je oko 1.193.000.000 KM u 2023. i oko 1.530.000.000 KM u 2024.

2. Ocjena Suda

20. Opći principi u vezi sa neizvršenjem domaćih odluka utvrđeni su u predmetu *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine* (br. 41183/02, tačke 38.–39. i 48., ECHR 2006-XII). Posebno, iako se državne vlasti ne mogu pozvati na nedostatak sredstava kao opravdanje za nepoštivanje obaveza proisteklih iz presude, sistem postepenog izvršavanja konačnih domaćih odluka može biti

prihvaćen u iznimnim okolnostima (vidi *Muhović i drugi*, gore citirano, tačka 25.).

21. Godine 2017. Sud je donio vodeće presude koje se tiču neizvršenja domaćih odluka protiv dva druga kantona Federacije Bosne i Hercegovine, utvrdivši povredu člana 6. stav 1. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 (vidi *Kunić i drugi*, navedeno gore, i *Spahić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 20514/15 i 15 drugih, 14. novembar 2017). Kasnije je Sud slijedio isti pristup u predmetima koji su se odnosili na neizvršenje domaćih odluka protiv drugih kantona, uključujući i Kanton Sarajevo (vidi, na primjer, *Omerbašić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* [Odbor], br. 4359/19 i 4 drugih, 2. decembar 2021.).

22. Kanton Sarajevo je nakon toga usvojio plan izvršenja kojim je određen vremenski rok za izvršenje svih domaćih odluka protiv ovog kantona (vidi tačku 7. gore). Kanton je preuzeo obavezu da će ih izvršiti hronološkim redoslijedom u roku od pet godina (odnosno do kraja 2026.).

23. U sličnom predmetu, koji se odnosio na neizvršenje domaćih odluka protiv drugog kantona (vidi *Muhović i drugi*, navedeno gore, tačke 30.–33.), Sud je utvrdio prihvatljivim vremenski rok izvršenja mnogo dužeg trajanja, gdje je krajnji rok bio postavljen za 2041. godinu. Ne postoji razlog za drugačiji pristup u ovom slučaju.

24. Iako je istina da, za razliku od planova koje su usvojili drugi kantoni a koje je Sud smatrao prihvatljivim, plan koji je usvojio Kanton Sarajevo ne navodi godinu izvršenja za svaku neizvršenu odluku (uporedi *Muhović i drugi*, navedeno gore, tačka 29.), Sud primjećuje da su sve domaće odluke protiv ovog kantona planirane za izvršenje najkasnije sljedeće godine. Imajući to u vidu, navođenje konkretne godine izvršenja za svaku neizvršenu odluku nije nužan uslov da Sud prihvati plan izvršenja.

25. Sud je također svjestan da Kanton Sarajevo zadržava pravo da se ne pridržava plana ako mu u budućnosti bude dodijeljeno manje sredstava (vidi tačku 7. gore). Međutim, takve su odredbe česte, posebno u federalnim državama poput Bosne i Hercegovine, gdje niži nivoi vlasti ovise za većinu svojih prihoda o višim nivoima vlasti. Trenutno ne postoji ništa u spisu predmeta što bi upućivalo na to da Kanton Sarajevo neće ispuniti svoju obavezu (vidi posebno tačku 19. gore). U svakom slučaju, ukoliko se Kanton Sarajevo u konačnici ne bude pridržavao svog plana, aplikanti mogu podnijeti ustavnu apelaciju, a potom i aplikaciju Sudu.

26. Konačno, Sud nije zanemario činjenicu da je predmetni plan uveo dvojni sistem: onima koji su se odrekli potraživanja za zatezne kamate i sudske troškove preostali iznos je odmah isplaćen, dok oni koji nisu pristali na taj aranžman, poput aplikanata u ovom slučaju, moraju čekati do pet godina da bi im se isplatio puni iznos (vidi tačku 7. gore). Ipak, to samo po

sebi nije dovoljno da bi prouzrokovalo povredu člana 6. Konvencije i/ili člana 1. Protokola br. 1 (uporedi *Ignjatić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* [Odbor], br. 6179/08 i 3 drugih, tačke 9. i 17., 15. januar 2013., gdje su domaći sudovi naložili izvršenje u državnim obveznicama umjesto u gotovini, bez pristanka aplikanata).

27. Prema tome, nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije niti člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

IZ OVIH RAZLOGA, SUD, JEDNOGLASNO,

1. *Odlučuje* da spoji aplikacije;
2. *Proglašava* aplikacije dopuštenim;
3. *Presuđuje* da nije došlo do povrede člana 6. stav 1. Konvencije;
4. *Presuđuje* da nije došlo do povrede člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Sastavljeno na engleskom jeziku i dostavljeno u pisanoj formi 24. juna 2025., u skladu sa pravilom 77. stavovi 2. i 3. Poslovnika Suda.

Simeon Petrovski
Zamjenik registrara

Lado Chanturia
Predsjednik

DODATAK

Spisak predmeta:

Br.	Aplikacija br.	Naziv predmeta	Podneseno	Aplikant Godina rođenja Mjesto prebivališta Državljanstvo	Zastupan/a od strane
1.	43201/22	Karović protiv Bosne i Hercegovine	11/08/2022	Zlatan KAROVIĆ 1987 Sarajevo BIH	ZAJEDNIČKA ADVOKATSKA KANCELARIJA GALIJATOVIĆ & PECIKOZA
2.	555/23	Kršlak protiv Bosne i Hercegovine	15/12/2022	Tarik KRŠLAK 1979 Sarajevo BIH	Nedim MUHIĆ
3.	5241/23	Bradarić protiv Bosne i Hercegovine	20/01/2023	Vanja BRADARIĆ 1976 Sarajevo BIH	Dejan ARNAUT
4.	23976/23	Šabanović protiv Bosne i Hercegovine	02/06/2023	Osman ŠABANOVIĆ 1967 Ilidža BIH	ZAJEDNIČKA ADVOKATSKA KANCELARIJA GALIJATOVIĆ & PECIKOZA